

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

BIJLAGE:

UITKOMST ONDERZOEK

LIFE! PRIMAIR ONDERWIJS

TE AMSTERDAM

INHOUD

Uitkomst onderzoek LIFE! te Amsterdam 3

2 Bevindingen en oordelen per onderliggende onderzoeksvraag 4

3 Samenvattend oordeel 11

Bijlage 1A: Overzicht resultaten onderzoek advies LIFE! Te Amsterdam 12

Uitkomst onderzoek LIFE! te Amsterdam

De onderzoeksvragen

In haar advies aan burgemeester en wethouders geeft de Inspectie van het Onderwijs in de eerste plaats antwoord op de vraag of LIFE!, wat betreft de inrichting van het onderwijs, voldoet aan de in artikel 1a1 lid 1 onder a Leerplichtwet 1969 genoemde criteria. De inspectie heeft tevens beoordeeld of LIFE! over het op grond van artikel 1a1 lid 1 onder a Leerplichtwet 1969 vereiste schoolplan beschikt. Verder beantwoordt de inspectie de vraag of LIFE!, voor zover daar onderwijs wordt gegeven als bedoeld in de WPO een dagschool is en of de bevoegdheden van de leraren, voor zover deze onderwijs geven aan leerlingen in de basisschoolleeftijd, overeenkomen met die van een uit de openbare kas bekostigde basisschool.

De onderzoeksvragen die de inspectie daarbij hanteert, zijn als volgt geformuleerd:

1. Bereidt het leerstofaanbod de leerlingen voor op het vervolgonderwijs?
2. Kunnen de leerlingen in beginsel de school binnen een periode van acht jaar doorlopen?
3. Ondersteunt het didactisch handelen van de leraren het leren van de leerlingen?
4. Wordt de voortgang in de ontwikkeling van leerlingen gevolgd?
5. Krijgen leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften passende zorg en begeleiding?
6. Zorgt de school voor het behoud of verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs, waaronder begrepen de bovengenoemde vraag naar de bevoegdheden van de leraren?

En:

- Is de school, voor zover daar onderwijs wordt gegeven als bedoeld in de WPO een dagschool?

Om antwoord te kunnen geven op deze onderzoeksvragen, zijn daarbij waar nodig een of meer subvragen geformuleerd.

Onderzoekopzet

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- analyse van documenten en gegevens over LIFE! die bij de inspectie aanwezig zijn.
- schoolbezoek, waarbij:
 - schooldocumenten zijn bestudeerd;
 - onderwijsactiviteiten zijn bijgewoond;
 - gesprekken met het bevoegd gezag, de directie, leraren en leerlingen zijn gevoerd.

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek gebaseerd op de Handelwijze bij het uitbrengen advies primair onderwijs (2008), hierna te noemen de Handelwijze.

Opzet van de rapportage

Dit hoofdstuk vermeldt de onderzoeksvragen op grond waarvan de Inspectie van het Onderwijs tot het advies is gekomen. Hoofdstuk 2 bevat de oordelen van de inspectie ten aanzien van deze onderzoeksvragen, alsmede de onderbouwing daarvan. Hoofdstuk 3 bevat het eindoordeel van de inspectie in verband met de vraag of de school voldoet aan de criteria voor een school zoals bedoeld in artikel 1, onderdeel b, subonderdeel 3, van de Leerplichtwet 1969. Bijlage 1a brengt de uitkomsten van het onderzoek dat de inspectie op 27 oktober 2015 op LIFE! heeft uitgevoerd inzichtelijk in beeld.

2 **Bevindingen en oordelen per onderliggende onderzoeksvraag**

In deze paragraaf geeft de inspectie, na een inleiding over de overwegingen van de inspectie, een oordeel naar aanleiding van alle vijf onderzoeksvragen gevolgd door een korte toelichting alsmede een oordeel over het dagschoolcriterium.

Inleiding

Bij de beantwoording van de onderzoeksvragen heeft de inspectie het volgende meegewogen.

Bij de beoordeling van de onderzoeksvragen en, voor zover van toepassing, de onderliggende subvragen heeft de inspectie kennis genomen van de uitgangspunten van LIFE! en de schriftelijke informatie die voorafgaand aan het onderzoek aan de inspectie is verstrekt. Het gaat met name om:

- LIFE! Schoolplan (per 20-10-2015);
- LIFE! Schoolgids 2015-2016;
- Website www.come2life.nl

Deze informatie is bij de oordeelsvorming betrokken.

LIFE! ('Learning in a Free Environment!', een school voor leerlingen van 4-21 jaar) te Amsterdam is gestart op 1 september 2015.

Hieraan is een periode van voorbereiding vooraf gegaan waarin is nagedacht over de visie en de missie van de school. Daarin kwam het idee voor de oprichting van de 'democratische school' in Amsterdam/Zaanstreek samen met de voorkeur voor 'Non Violent Communication'. De visie is vastgelegd in een voorlopig schoolplan en in de schoolgids. De manier waarop het onderwijs op LIFE! volgens deze ideeën vorm zou moeten krijgen is gepresenteerd aan de inspectie tijdens een kennismakingsbezoek op 10 september 2015.

LIFE! hanteert de term 'studenten' voor al haar leerlingen en 'stafkracht' voor haar leraren/begeleiders. Aangezien in het Toezichtkader de Handwijze de termen 'leerlingen' en 'leraren/begeleiders' worden gebruikt, zijn in dit advies ook de termen 'leerling' en 'leraar/begeleider' gebruikt.

LIFE! VO en PO zijn momenteel gehuisvest in een houten paviljoen in een park, dat in het weekend fungeert als een culturele ontmoetingsplek voor de buurt (Amsterdam-Noord). De school is naarstig op zoek naar een eigen vestigingsplek.

Voorts stelt de inspectie vast dat op 1 oktober 2015 acht leerplichtige leerlingen bij LIFE! staan ingeschreven. Zeven leerlingen in de basisschoolleeftijd en één leerling in de leeftijd van het voortgezet onderwijs.

Dit rapport beantwoordt de onderzoeksvragen voor primair onderwijs. Voor voortgezet onderwijs is een separaat rapport opgesteld.

Onderzoeksvraag 1 - Bereidt het leerstofaanbod de leerlingen voor op het vervolgonderwijs?

De vaststelling of het leerstofaanbod leerlingen voorbereidt op voortgezet vervolgonderwijs vindt plaats aan de hand van vier subvragen:

- 1.1 Zijn de leerinhouden Nederlandse taal dekkend voor de kerndoelen;
- 1.2 Zijn de leerinhouden rekenen en wiskunde dekkend voor de kerndoelen;
- 1.3 Waarborgen de leerbronnen een breed vormingsaanbod, gericht op een veelzijdige ontwikkeling;

- 1.4 Dragen de leerbronnen aantoonbaar bij aan de bevordering van sociale integratie en actief burgerschap en de kennis over en kennismaking met de verschillende achtergronden en culturen van leeftijdgenoten.

De onderzoeksvraag wordt positief beantwoord.

De vier subvragen zijn positief beoordeeld.

Toelichting

Bij de beoordeling van de subvragen bij de onderzoeksvraag over het leerstofaanbod wordt het volgende opgemerkt.

Uit de Wet op het primair onderwijs (WPO) volgt dat de leerplichtigen langs de kerndoelen moeten worden geleid en hun vorderingen inzichtelijk moeten zijn. Het volgen van de ontwikkeling van de leerlingen zal kenbaar en controleerbaar moeten zijn, bijvoorbeeld om vast te stellen dat zij na acht jaar over voldoende capaciteiten beschikken om te kunnen doorstromen naar het voortgezet onderwijs.

Subvraag 1.1 en 1.2

Bevindingen

De school heeft voor het aanbod voor de Nederlandse taal en rekenen-wiskunde methoden en leermiddelen in gebruik waarmee de leerlingen langs de kerndoelen kunnen worden geleid. Daarnaast wordt er gebruik gemaakt van ontwikkelingsmaterialen, Montessori materialen, moderne media, bronnenboeken en naslagwerken. Ook de buitenruimte wordt intensief benut (spelend leren, bewegen, natuur).

Conclusie

De inspectie beoordeelt subvraag 1.1 en subvraag 1.2 positief omdat de leerlingen gelet op de genoemde bevindingen langs de kerndoelen worden geleid. Daarmee is wel voldaan aan het wettelijk voorschrift op grond van artikel 1a1 van de Leerplichtwet 1969.

Subvraag 1.3

Bevindingen

De school besteedt naast het onderwijs in de basisvakken taal en rekenen, voldoende aandacht aan andere vakgebieden, waaronder de zaakvakken, beeldende vorming, muziek, dans en drama en lichamelijke opvoeding. De school biedt vanuit haar vraaggerichte aanpak, afhankelijk van de interesse en leervragen van de leerlingen, waar mogelijk vakken en leergebieden in samenhang aan. Dit krijgt vorm in onderzoeken, thematische projecten en presentaties.

Conclusie

De inspectie beoordeelt subvraag 1.3 positief omdat de gevolgde werkwijze waaronder het hanteren van leerbronnen een breed vormingsaanbod gericht op een veelzijdige ontwikkeling waarborgt.

Subvraag 1.4

Bevindingen

Binnen het aanbod van LIFE! is voldoende aandacht voor de doelen op het vlak van burgerschap en sociale integratie. De visie van deze democratische school berust op twee pijlers: het sociocratisch besluitvormingsmodel en geweldloze communicatie. In dit kader is er veel aandacht voor de ontwikkeling van sociale en communicatieve vaardigheden en creativiteit, probleemoplossend vermogen, kritisch denken en ICT-geletterdheid.

Een belangrijk element in het voorbereiden op burgerschap vormt de interne organisatie van de school en het besluitvormingsproces. De schoolkring en de

bemiddelingskring zijn voorbeelden waarin de leerlingen actief participeren en waar vaardigheden om in een democratische samenleving te kunnen functioneren, in de praktijk worden gebracht. Tijdens het bezoek is een zitting van de schoolkring bijgewoond.

Uit het schoolplan blijkt verder, dat ook aspecten als kennis over en kennismaking met de verschillende achtergronden en culturen van leeftijdgenoten een plaats in het curriculum hebben. Ook benut de school de verschillende culturele achtergronden en nationaliteiten van haar eigen leerlingen en stafleden.

Conclusie

LIFE! voldoet aan de eis dat de inrichting van het onderwijs voldoet aan het wettelijk voorschrift op grond van artikel 1a1 lid 1 onder a van de Leerplichtwet 1969, alsmede aan de criteria bedoeld in artikel 8 derde lid WPO.

Onderzoeksvraag 2 - Kunnen de leerlingen in beginsel de school binnen een periode van acht jaar doorlopen?

De onderzoeksvraag wordt positief beantwoord.

Bevindingen

De inspectie heeft leerlijnen en planningsoverzichten aangetroffen die het aannemelijk maken dat de leerlingen in beginsel binnen een tijdvak van acht aaneensluitende schooljaren de school kunnen doorlopen. Uit de verstrekte gegevens valt af te leiden dat het onderwijs zodanig is georganiseerd dat de leerlingen voldoende tijd krijgen om de kennis en inzichten te verwerven die nodig zijn om door te kunnen stromen naar het voortgezet onderwijs.

Conclusie

De inrichting van het onderwijs op LIFE! is er op gericht dat zoveel mogelijk leerlingen in beginsel bij het bereiken van de leeftijd van twaalf jaar, de kerndoelen hebben bereikt.

Aan de eis dat de leerlingen in beginsel de school binnen een periode van acht jaar kunnen doorlopen, wordt voldaan. Daarmee is voldaan aan artikel 1a1 lid 1 onder a van de Leerplichtwet 1969.

Onderzoeksvraag 3 - Ondersteunt het didactisch handelen van de leraren het leren van de leerlingen?

De vaststelling of het didactisch handelen van leraren het leren van leerlingen ondersteunt, vindt plaats aan de hand van twee subvragen:

- 3.1 stemmen de leraren het onderwijsleerproces af op de verschillen in ontwikkeling tussen leerlingen;
- 3.2 wordt het onderwijs in het Nederlands gegeven.

De onderzoeksvraag wordt positief beantwoord.

De twee subvragen zijn positief beoordeeld.

Subvraag 3.1

Bevindingen

Het onderwijs op LIFE! is grotendeels vraaggericht. Dit betekent dat de leerling de ruimte en het vertrouwen krijgt om zijn of haar eigen leerweg te kiezen. Elke leerling heeft een eigen mentor, die de ontwikkeling van leerlingen volgt en het leren ondersteunt. Er is ruimte voor verschillende vormen van leren, zoals spelend en ontdekkend leren. Als een leerling specifieke doelen wil halen (leren voor meesterschap, gericht op het boeken van resultaat) vinden er gerichte

leeractiviteiten plaats. De betreffende leerling maakt dan samen met de mentor een plan c.q. rooster waarin afspraken over lessen en/of leeractiviteiten en de gewenste begeleiding worden vastgelegd. Samen met de mentor evalueert de leerling eens in de zes weken of de doelen zijn behaald.

Conclusie

Het didactisch handelen van de leraren ondersteunt het leren van de leerlingen.

Subvraag 3.2

Bevindingen

Uit observaties is gebleken dat de tweede subvraag bevestigend kan worden beantwoord.

Conclusie

Het onderwijs wordt in het Nederlands gegeven. Daarmee is voldaan aan het wettelijke voorschrift op grond van artikel 1a1 van de Leerplichtwet 1969.

Onderzoeksvraag 4 - Wordt de voortgang in de ontwikkeling van leerlingen gevolgd?

De onderzoeksvraag wordt positief beantwoord.

Toelichting

Uit de Wet op het primair onderwijs volgt dat de leerplichtigen langs de kerndoelen moeten worden geleid en hun vorderingen inzichtelijk moeten zijn.

Bevindingen

De school volgt de ontwikkeling van leerlingen op een systematische wijze. Zij hanteert hiervoor een monitorsysteem, waarbij de leer- en ontwikkelingslijnen nauwgezet zijn beschreven. Er wordt door middel van observaties bijgehouden op welke punten de leerlingen vooruitgang hebben geboekt, ten opzichte van het vorige meetmoment. De leerlingen maken geen genormeerde toetsen (kan wel als ze dat zelf willen). Met behulp van een overzichtsgrafiek kan de school zichtbaar maken welke ontwikkelingsprongen een kind heeft gemaakt, waar de talenten liggen en welke interesses een kind heeft (besteden ze hun tijd aan talenten of aan uitdagingen?). Daarnaast houdt de school voor elke leerling een portfolio bij, met onder meer dag- of weekverslagen van begeleiders en leerlingen, werkstukken en foto's van prestaties.

Minimaal twee keer per jaar wordt in een driehoeksgesprek tussen leerling, ouders en mentor vastgesteld waar de ontwikkeling van het kind zich op dat moment in de diverse leerlijnen bevindt. Het kind wordt vergeleken met zichzelf en men kan zien waar het gegroeid is en hoe dit gebeurd is. Volgens de school draagt dit bij aan het bewustwordingsproces van alle betrokkenen. Ook wat onbewust is geleerd komt in beeld. Op basis van dit gesprek kiest de leerling waaraan het verder wil werken en op welke wijze. Tijdens het bezoek is een driehoeksgesprek bijgewoond.

Conclusie

Aan het vereiste op grond van de WPO om de voortgang van de ontwikkeling van de leerlingen te volgen is voldaan. Daarmee is voldaan aan artikel 1a1 lid 1 onder a van de Leerplichtwet 1969.

Onderzoeksvraag 5 - Krijgen leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften passende zorg en begeleiding?

De vaststelling of leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften passende zorg en begeleiding (kunnen) krijgen, vindt plaats aan de hand van drie subvragen:

- 5.1 signaleert de school welke leerlingen zorg nodig hebben;
- 5.2 bepaalt de school de aard van de zorg die gesignaleerde leerlingen nodig hebben;
- 5.3 voert de school de zorg daadwerkelijk uit.

De onderzoeksvraag wordt positief beantwoord.

De drie subvragen zijn positief beoordeeld.

Subvraag 5.1

Bevindingen

Uit de schoolgids en gesprekken is gebleken dat de school voorbereid is op eventuele zorgvragen van leerlingen. Daartoe heeft zij in de eerste plaats een uitgebreide intake procedure. Als tevoren duidelijk is dat een leerling veel specifieke zorg en begeleiding nodig zal hebben, kan dit een reden zijn om de leerling niet op LIFE! te plaatsen. Signalering van zorgbehoeften bij ingeschreven leerlingen vindt in deze kleinschalige setting plaats door middel van observaties van de begeleiders en de mentor. Tevens laat het leerlingvolgsysteem zien wanneer er op bepaalde gebieden geen vorderingen te zien zijn.

Conclusie

De school signaleert welke leerlingen zorg nodig hebben.

Subvraag 5.2

Bevindingen

Uit de schoolgids en de gevoerde gesprekken met de begeleiders is eveneens gebleken dat na eerste signalering verder onderzoek plaatsvindt. De leerling wordt daartoe besproken in de interne zorg- en welzijnskring. Hierin wordt de binnen de school aanwezige expertise gebundeld en er kan collegiale consultatie en/of consultatie van een (ortho-)pedagoog plaatsvinden.

Uit de gevoerde gesprekken met de leraren en begeleiders is gebleken dat eventuele (zorg)vragen van leerlingen besproken worden en dat in overleg met betrokkenen, leraren, leerlingen en ouders/ verzorgers gezocht wordt naar passende oplossingen.

Conclusie

De school bepaalt de aard van de zorg die gesignaleerde leerlingen nodig hebben.

Subvraag 5.3

Bevindingen

Op basis van de bespreking in de zorg- en welzijnskring wordt, indien wenselijk, een handelingsplan opgesteld, waarin de hulpvraag en de hierop afgestemde aanpak zijn vastgelegd. De inspectie heeft een handelingsplan gezien voor spelling en voor de verbetering van het handschrift. Leidt de handelingsgerichte aanpak niet tot resultaat, dan kan in overleg met de ouders externe hulp worden ingeschakeld. De school is bezig met het opbouwen van de sociale kaart.

Conclusie

De school voert de zorg daadwerkelijk uit.

Eindconclusie voor onderzoeksvraag 5

De inspectie concludeert dat leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften passende zorg en begeleiding krijgen. Daarmee is voldaan aan het gestelde in artikel 1a1 lid 1 onder a van de Leerplichtwet 1969.

Onderzoeksvraag 6 - Zorgt de school voor het behoud of verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs?

De vaststelling of de school zorgt voor behoud of verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs, vindt plaats aan de hand van twee subvragen:

- 6.1 geeft het schoolplan een beschrijving van het beleid inzake het onderwijs, gericht op participatie in de pluriforme samenleving;
- 6.2 komen de bevoegdheden der leraren overeen met die van leraren aan een of meer van de scholen genoemd in artikel 1, onder b 1°, van de Leerplichtwet 1969.

De onderzoeksvraag wordt positief beantwoord.

De twee subvragen zijn positief beoordeeld.

Subvraag 6.1

Bevindingen

LIFE! beschikt over een schoolplan waarin een paragraaf is opgenomen waarin is aangegeven dat en hoe zij vorm geeft aan burgerschap en sociale integratie. In deze paragraaf beschrijft de school hoe zij invulling geeft aan het beleid gericht op participatie in de pluriforme samenleving.

De school hecht veel belang aan de sociale veiligheid en het rekening houden met elkaars basisbehoeften, mede door middel van empathisch luisteren en reageren op elkaar (geweldloze communicatie).

Conclusie

Het schoolplan geeft een beschrijving van het beleid inzake het onderwijs, gericht op participatie in de pluriforme samenleving en voldoet daarmee aan de wettelijke criteria.

Subvraag 6.2

Bevindingen

Ten behoeve van het verzorgen van primair onderwijs op LIFE! zijn een aantal leraren verbonden die in het bezit zijn van een bevoegdheid daarvoor. Daarbij kan LIFE! aantonen dat er altijd tenminste één bevoegde basisschoolleraar aanwezig is. Voor betrokken leraren geldt tevens dat zij allemaal in het bezit zijn van een Verklaring omtrent het gedrag.

Conclusie

De bevoegdheden der leraren komen overeen met die van leraren aan een of meer van de scholen genoemd in artikel 1, onder b 1°, van de Leerplichtwet 1969.

Dagschoolcriterium

De school is, voor zover er onderwijs wordt gegeven als bedoeld in de WPO, naar het oordeel van de inspectie een dagschool.

Bevindingen

Uit de informatiegids en informatie op de schoolsite van LIFE! blijkt dat de onderwijsactiviteiten overdag en van maandag tot en met vrijdag, met uitzondering van woensdag, plaatsvinden.

3 Samenvattend oordeel

De Inspectie van het Onderwijs heeft vastgesteld dat op LIFE! te Amsterdam

- het onderwijs met de wijze waarop het is ingericht tegemoet komt aan de criteria genoemd in artikel 1a1, lid 1, onder a, van de Leerplichtwet 1969;
- de bevoegdheden van de leraren, voor zover zij onderwijs geven aan leerlingen in de basisschoolleeftijd, overeenkomen met die van leraren van een uit de openbare kas bekostigde basisschool.
- er, voor zover er onderwijs wordt gegeven als bedoeld in de WPO, sprake is van een dagschool.

Samenvattend adviseert de inspectie dat LIFE!, voor zover daar onderwijs wordt gegeven als bedoeld in de WPO, te beschouwen als een school zoals bedoeld in artikel 1, onderdeel b, subonderdeel 3, van de Leerplichtwet 1969.

Bijlage 1A: Overzicht resultaten onderzoek advies LIFE! te Amsterdam

Voor de kolommen met als opschrift 'ja' geldt tevens 'voldoende of in voldoende mate'; voor de kolommen met als opschrift 'nee' geldt tevens 'niet voldoende of niet in voldoende mate'.

1. Leerstofaanbod		ja	nee
Het leerstofaanbod bereidt de leerlingen voor op het vervolgonderwijs.		●	
<i>Deelaspecten</i>			
1.1	De leerinhouden Nederlandse taal zijn dekkend voor de kerndoelen.	●	
1.2	De leerinhouden rekenen en wiskunde zijn dekkend voor de kerndoelen.	●	
1.3	De leerbronnen waarborgen een breed vormingsaanbod gericht op de veelzijdige ontwikkeling.	●	
1.4	De leerbronnen dragen aantoonbaar bij aan de bevordering van sociale integratie en actief burgerschap en de kennis over en kennismaking met de verschillende achtergronden en culturen van leeftijdgenoten.	●	
2. Leertijd		ja	nee
De leerlingen kunnen in beginsel de school binnen een periode van acht jaar doorlopen.		●	
3 Didactisch handelen		ja	nee
Het didactisch handelen van leraren ondersteunt het leren van leerlingen.		●	
<i>Deelaspecten</i>			
3.1	De leraren stemmen het onderwijsleerproces af op de verschillen in ontwikkeling tussen leerlingen.	●	
3.2	Het onderwijs wordt het onderwijs in het Nederlands gegeven.	●	
4. Volgen voortgang ontwikkeling		ja	nee
De voortgang in de ontwikkeling van leerlingen wordt gevolgd.		●	
5. Leerlingenzorg		ja	nee
Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften krijgen passende zorg en begeleiding.		●	
<i>Deelaspecten</i>			
5.1	De school signaleert welke leerlingen zorg nodig hebben.	●	
5.2	De school bepaalt de aard van de zorg die de gesignaleerde leerlingen nodig hebben.	●	
5.3	De school voert de zorg daadwerkelijk uit.	●	
6. Kwaliteitszorg		ja	nee
De school zorgt voor behoud of verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs.		●	
<i>Deelaspecten</i>			
6.1	De school geeft in het schoolplan een beschrijving van het beleid inzake het onderwijs, gericht op participatie in de pluriforme samenleving.	●	
6.2	De bevoegdheden van de leraren komen overeen met die van leraren aan een of meer van de scholen genoemd in artikel 1, onder b 1°, van de Leerplichtwet 1969.	●	